

Skýrsla þessi og innihald hennar er eingöngu til innanhússnota hjá því fyrirtæki, stofnun eða einstaklingi sem hana keypti. Öll opinber birting eða dreifing er óheimil án skriflegs leyfis Capacent Gallup. Starfsemi Capacent Gallup er með ISO 9001 gæðavottun. Allur réttur áskilinn: © Capacent Gallup
Capacent Gallup er aðili að Gallup International

Samtök iðnaðarins

Viðhorf almennings til upptöku evru og
aðildar að ESB
Viðhorfsrannsókn

Apríl 2008

Bls.

3

Framkvæmd

4

Sp. 1 Hvort telur þú æskilegra að halda íslensku krónunni eða taka upp evru sem gjaldmiðil hér á landi?

5

Sp. 2 Ertu hlynnt(ur) eða andvíg(ur) aðild Íslands að Evrópusambandinu?

6

Sp. 3 Værir þú hlynnt(ur) eða andvíg(ur) aðild Íslands að Evrópusambandinu ef það er eina raunhæfa leiðin til að taka upp evru hér á landi?

7

Sp. 2b Ertu hlynnt(ur) eða andvíg(ur) aðild Íslands að Evrópusambandinu?

8

Túlkun niðurstaðna

Lýsing á rannsókn

Unnið fyrir	Samtök iðnaðarins
Markmið	Að kanna viðhorf almennings til upptöku evru og aðildar Íslands að ESB og breytingar þar á
Framkvæmdatími	1. til 13. apríl 2008
Aðferð	Símakönnun
Úrtak	1100 manns af öllu landinu, 16-75 ára, handahófsvaldir úr Viðhorfahópi Capacent Gallup
Verknúmer	4017707

Stærð úrtaks og svörun

Upphaflegt úrtak	1100
Ógild netföng	79
Endanlegt úrtak	1021
Næst ekki í/Svara ekki	278
Fjöldi svarenda	743
Svarhlutfall	72,8%

Greiningarbreytur

Kyn	Karlar og konur
Aldur	Fimm aldursflokkar
Búseta	Reykjavík, nágrennasveitarfélög Reykjavíkur og önnur sveitarfélög
Fjölskyldutekjur	Tekjur allra á heimilinu fyrir skatta, fimm flokkar
Menntun	Fjórir flokkar
	Einnig voru spurningar greindar innbyrðis

Vigtun

Gögn rannsóknarinnar eru vigtuð til þess að úrtak endurspegli þýði nákvæmlega með tilliti til kyns, aldurs og búsetu. Fjöldatölur í skýrslunni eru því námundaðar að næstu heilu tölu, en hlutföll og meðaltöl miðast við fjöldatöluna eins og hún væri með aukastöfum. Misræmi getur því verið á samanlögðum fjölda einstaklinga í greiningum og í tíðnitölum.

Hlutfall svarenda fyrir vigtun:**Kyn:**

Karlar	45,2%
Konur	54,8%

Aldur:

16-24 ára	13,5%
25-34 ára	22,3%
35-44 ára	25,0%
45-54 ára	20,2%
55-75 ára	19,0%

Búseta:

Höfuðborgarsvæðið	62,3%
Landsbyggðin	37,7%

Hlutfall í þýði/hlutfall svarenda eftir vigtun:**Kyn:**

Karlar	50,9%
Konur	49,1%

Aldur:

16-24 ára	19,0%
25-34 ára	18,6%
35-44 ára	21,5%
45-54 ára	19,3%
55-75 ára	21,7%

Búseta:

Höfuðborgarsvæðið	64,1%
Landsbyggðin	35,9%

Reykjavík, 2. maí 2008

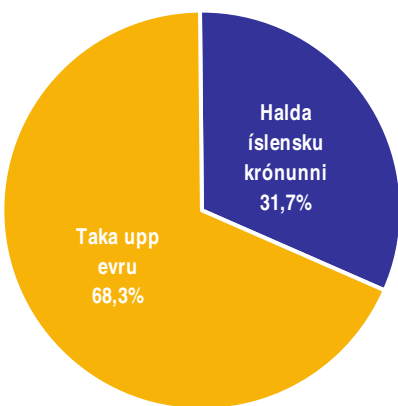
Bestu þakkir fyrir gott samstarf,

Þorsteinn Brynjar Björnsson
Guðbjörg Andrea Jónsdóttir
Ólafur V. Hrafnsson
Matthías Þorvaldsson

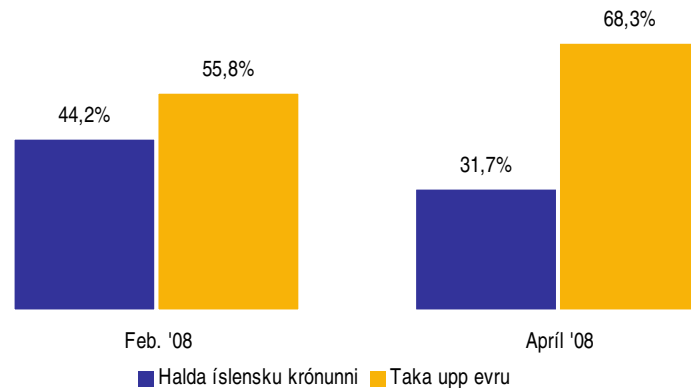
Sp. 1. Hvort telur þú æskilegra að halda íslensku krónunni eða taka upp evru sem gjaldmiðil hér á landi?

Apríl 2008

Svör	Fjöldi	Hlutfall %	Vikmörk +/-
Halda íslensku krónunni	188	31,7	3,7
Taka upp evru	406	68,3	3,7
Fjöldi svara	594	100,0	
Tóku afstöðu	594	80,0	
Tóku ekki afstöðu	149	20,0	
		80,0%	20,0%
Fjöldi svarenda	743	100,0	

Samanburður

Greiningar

Kyn

Karlar
Konur

Aldur *

16-24 ára
25-34 ára
35-44 ára
45-54 ára
55-75 ára

Búseta

Reykjavík
Nágrennasv.félög R.víkur
Önnur sveitarfélög

Fjölskyldutekjur *

Lægra en 250 þúsund
250 til 399 þúsund
400 til 549 þúsund
550-799 þúsund
800 þúsund eða hærra

Menntun

Grunnskólapróf
Grunnskólapróf og viðbót
Framhaldsskólapróf
Háskólapróf

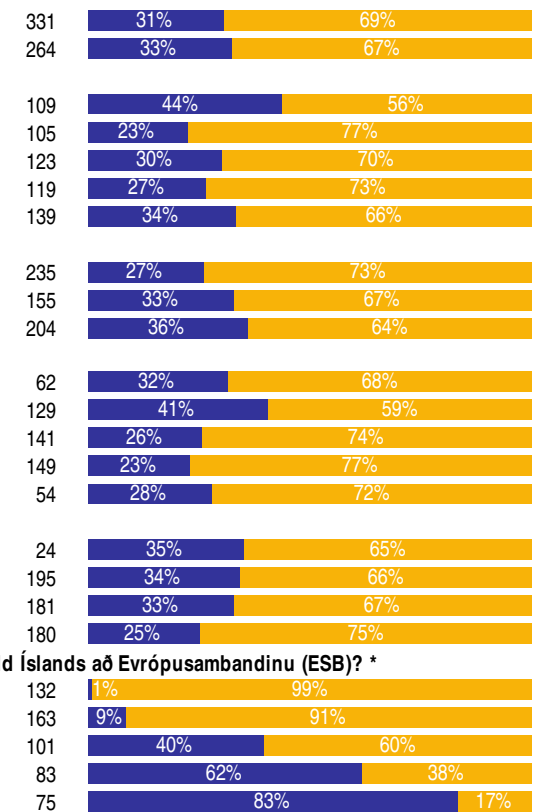
Ertu hlynt(ur) eða andvíg(ur) aðild Íslands að Evrópusambandinu (ESB)? *

Mjög hlynt(ur)
Frekar hlynt(ur)
Hvorki hlynt(ur) né andvíg(ur)
Frekar andvíg(ur)
Mjög andvíg(ur)

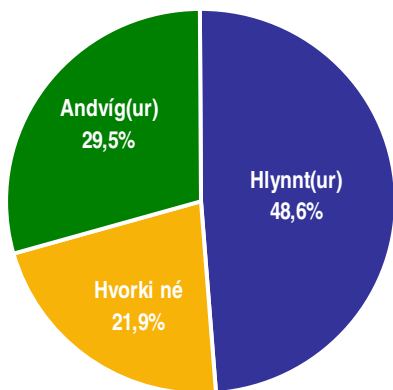
* Marktækur munur á milli hópa

Fjöldi svara

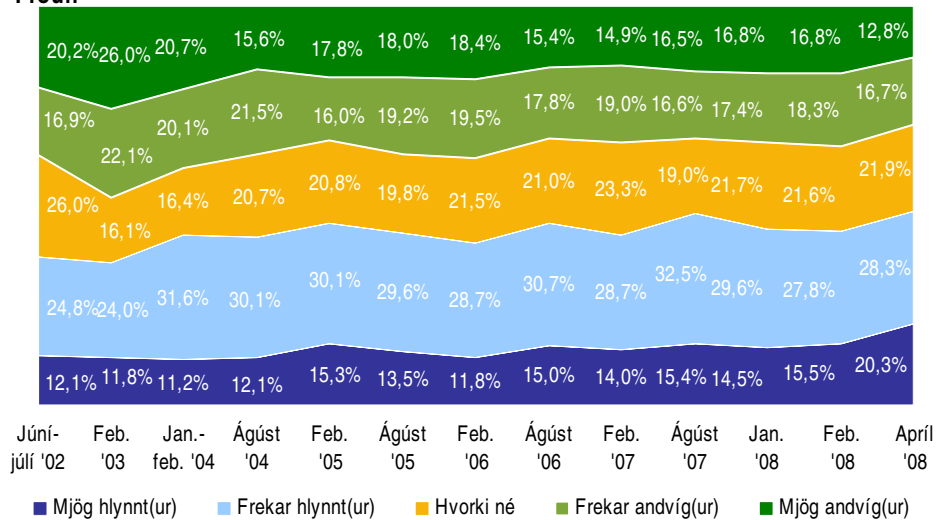
Halda íslensku krónunni
Taka upp evru

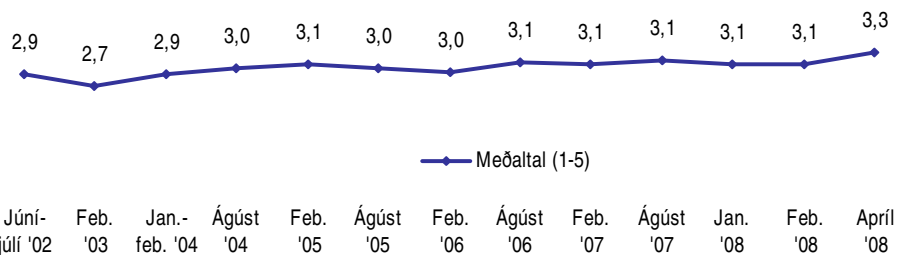
	Fjöldi	Hlutfall %	Vikmörk +/-
Svör			
Mjög hlynnt(ur) (5)	132	20,3	3,1
Frekar hlynnt(ur) (4)	184	28,3	3,5
Hvorki né (3)	142	21,9	3,2
Frekar andvíg(ur) (2)	108	16,7	2,9
Mjög andvíg(ur) (1)	83	12,8	2,6
Hlynnt(ur)	48,6	3,8	
Hvorki né	21,9	3,2	
Andvíg(ur)	29,5	3,5	
Fjöldi svara	649	100,0	
Tóku afstöðu	649	87,4	
Tóku ekki afstöðu	94	12,6	
		87,4%	12,6%
Fjöldi svarenda	743	100,0	
Meðaltal	3,3		
Staðalfrávik	1,3		

Próun

Próun

Greiningar

	Fjöldi svara	Mjög hlynnt(ur)	Frekar hlynnt(ur)	Hvorki né	Frekar andvíg(ur)	Mjög andvíg(ur)	Meðaltal
Kyn							
Karlar	354	22,8%	27,6%	17,3%	15,5%	16,8%	3,2
Konur	296	17,2%	29,2%	27,5%	18,0%	8,0%	3,3
Aldur *							
16-24 ára	117	15,3%	18,0%	31,8%	13,6%	21,4%	2,9
25-34 ára	118	22,2%	26,2%	28,7%	15,1%	7,9%	3,4
35-44 ára	135	24,3%	29,7%	20,2%	14,7%	11,1%	3,4
45-54 ára	129	18,2%	36,5%	15,4%	20,1%	9,8%	3,3
55-75 ára	151	20,7%	29,9%	16,2%	19,0%	14,2%	3,2
Búseta *							
Reykjavík	256	24,1%	31,2%	19,6%	14,5%	10,7%	3,4
Nágrannasv.félög R.víkur	163	22,6%	22,9%	21,4%	22,3%	10,7%	3,2
Önnur sveitarfélög	230	14,3%	29,0%	25,0%	15,0%	16,7%	3,1
Fjölskyldutekjur *							
Lægri en 250 þúsund	64	17,5%	30,5%	21,9%	15,1%	15,0%	3,2
250 til 399 þúsund	145	16,1%	26,3%	21,8%	18,9%	16,9%	3,1
400 til 549 þúsund	155	20,0%	32,2%	23,4%	16,5%	7,9%	3,4
550-799 þúsund	161	24,9%	29,1%	20,9%	17,0%	8,1%	3,5
800 þúsund eða hærri	55	26,9%	28,2%	17,3%	20,4%	7,3%	3,5
Menntun *							
Grunnskólapróf	28	26,3%	15,7%	31,1%	19,9%	6,9%	3,3
Grunnskólapróf og viðbót	207	23,5%	25,3%	26,7%	9,4%	15,1%	3,3
Framhaldsskólapróf	200	11,2%	33,1%	19,5%	21,3%	14,9%	3,0
Háskólapróf	201	25,4%	28,9%	18,1%	19,6%	8,0%	3,4
Hvort telur þú æskilegra að halda íslensku krónunni eða taka upp evru sem gjaldmiðil hér á landi? *							
Halda íslensku krónunni	170	0,8%	8,5%	23,8%	30,1%	36,7%	2,1
Taka upp evru	383	34,0%	38,7%	15,8%	8,2%	3,3%	3,9

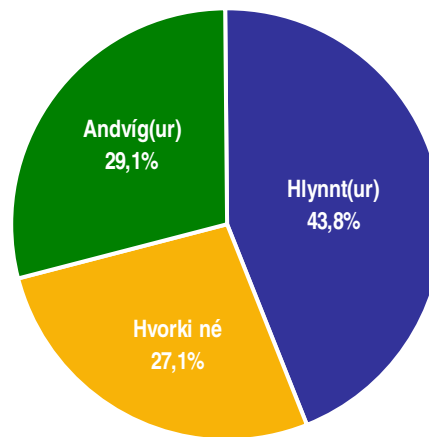
* Marktækur munur á meðaltölum hópa

Sp. 3. Værir þú hlynnt(ur) eða andvíg(ur) aðild Íslands að Evrópusambandinu ef það er eina raunhæfa leiðin til að taka upp evru hér á landi?

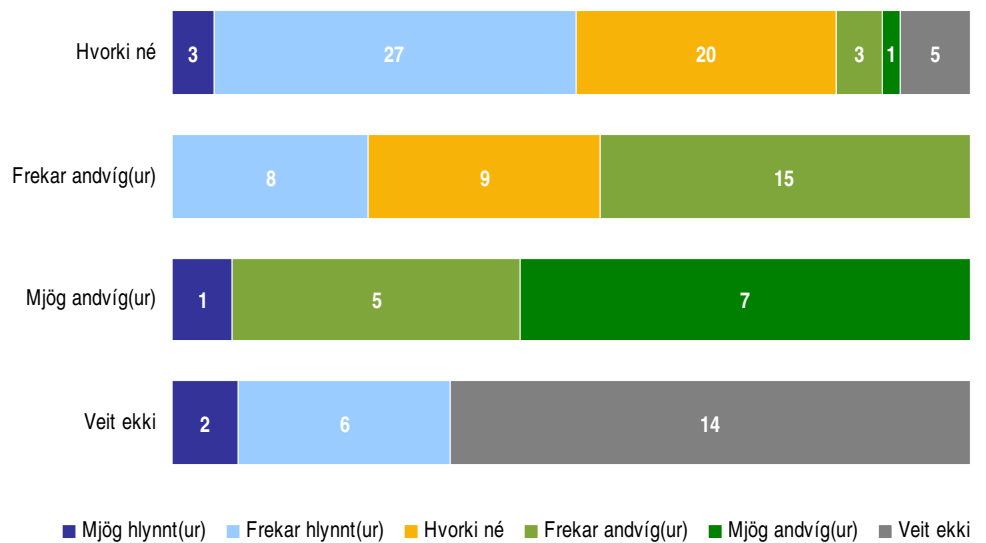
Apríl 2008

Svör	Fjöldi	Hlutfall %	Vikmörk +/-
Mjög hlynnt(ur) (5)	6	5,5	4,3
Frekar hlynnt(ur) (4)	41	38,3	9,2
Hvorki né (3)	29	27,1	8,4
Frekar andvíg(ur) (2)	23	21,2	7,7
Mjög andvíg(ur) (1)	8	7,9	5,1
Hlynnt(ur)		43,8	9,4
Hvorki né		27,1	8,4
Andvíg(ur)		29,1	8,6
Fjöldi svara	107	100,0	
Tóku afstöðu	107	84,7	
Tóku ekki afstöðu	19	15,3	
		84,7%	15,3%
Fjöldi aðspurðra	126	100,0	
Spurðir	126	17,0	
Ekki spurðir	617	83,0	
		17,0%	83,0%
Fjöldi svarenda	743	215,3	
Meðaltal		3,1	
Vikmörk ±		0,0	

Þeir sem segjast vilja taka upp evru (sp. 1) en eru ekki hlynntir aðild að ESB (sp. 2) voru spurðir þessarar spurningar.

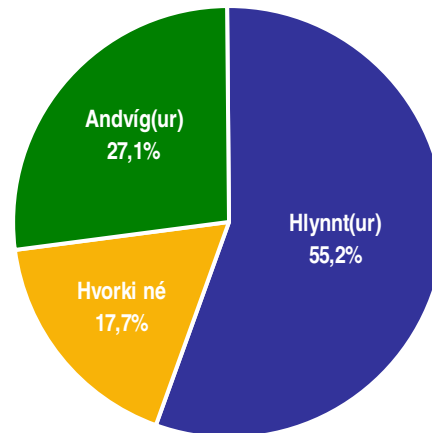

Greint eftir viðhorfi í spurningu 2

Á myndinni hér fyrir ofan má sjá fjölda þeirra sem nefna svarmöguleikana í þessari spurningu eftir því hvað þeir nefndu í spurningu 2.

Svör	Fjöldi	Hlutfall %	Vikmörk +/-
Mjög hlynnt(ur) (5)	137	20,9	3,1
Frekar hlynnt(ur) (4)	225	34,3	3,6
Hvorki né (3)	116	17,7	2,9
Frekar andvíg(ur) (2)	99	15,1	2,7
Mjög andvíg(ur) (1)	79	12,0	2,5
Hlynnt(ur)		55,2	3,8
Hvorki né		17,7	2,9
Andvíg(ur)		27,1	3,4
Fjöldi svara	657	100,0	
Tóku afstöðu	657	88,4	
Tóku ekki afstöðu	86	11,6	
		88,4%	11,6%
Fjöldi svarenda	743	100,0	
Meðaltal		3,4	
Staðalfrávik		1,3	

Í niðurstöðum á þessari síðu er búið að taka saman svör úr spurningum 2 og 3, þannig að fyrir þá sem fengu spurningu 3 eru svör úr þeirri spurningu notuð en ekki svör viðkomandi í spurningu 2.

Greiningar

	Fjöldi svara	Mjög hlynnt(ur)	Frekar hlynnt(ur)	Hvorki né	Frekar andvíg(ur)	Mjög andvíg(ur)	Meðaltal
Kyn							
Karlar	356	23,2%	33,0%	14,8%	13,8%	15,2%	3,4
Konur	301	18,2%	35,7%	21,1%	16,7%	8,3%	3,4
Aldur *							
16-24 ára	117	16,0%	21,9%	26,7%	15,1%	20,3%	3,0
25-34 ára	121	25,1%	34,4%	20,6%	12,3%	7,7%	3,6
35-44 ára	139	23,7%	36,0%	17,1%	13,3%	10,0%	3,5
45-54 ára	130	18,8%	41,5%	15,6%	15,2%	9,0%	3,5
55-75 ára	151	20,7%	35,9%	10,8%	18,9%	13,7%	3,3
Búseta *							
Reykjavík	258	25,1%	38,2%	14,6%	11,8%	10,4%	3,6
Nágrannasv.félög R.víkur	167	22,8%	28,6%	17,1%	21,1%	10,5%	3,3
Önnur sveitarfélög	232	14,9%	34,0%	21,5%	14,5%	15,0%	3,2
Fjölskyldutekjur *							
Lægrí en 250 þúsund	65	17,2%	40,6%	13,9%	11,5%	16,8%	3,3
250 til 399 þúsund	146	17,1%	33,4%	14,6%	19,2%	15,6%	3,2
400 til 549 þúsund	156	20,0%	36,7%	21,5%	13,9%	7,9%	3,5
550-799 þúsund	166	26,2%	34,4%	16,6%	15,6%	7,1%	3,6
800 þúsund eða hærrí	55	28,4%	34,7%	15,9%	13,6%	7,3%	3,6
Menntun *							
Grunnskólapróf	28	26,3%	24,9%	22,0%	19,9%	6,9%	3,4
Grunnskólapróf og viðbót	209	24,5%	30,5%	21,6%	9,7%	13,7%	3,4
Framhaldsskólapróf	202	11,9%	37,9%	16,6%	18,6%	15,0%	3,1
Háskólapróf	205	25,7%	36,0%	14,3%	17,0%	6,9%	3,6
Hvort telur þú æskilegra að halda íslensku krónunni eða taka upp evru sem gjaldmiðil hér á landi? *							
Halda íslensku krónunni	170	0,8%	8,5%	23,8%	30,1%	36,7%	2,1
Taka upp evru	391	34,8%	48,5%	8,7%	5,8%	2,2%	4,1

* Marktækur munur á meðaltölum hópa

Svör	Fjöldi	Hlutfall %	Vikmörk +/-
Mjög miklu máli (5)	217	27,6	3,1
Frekar miklu máli (4)	356	45,3	3,5
Hvorki né (3)	133	16,9	2,6
Frekar litlu máli (2)	61	7,8	1,9
Mjög litlu máli (1)	19	2,4	1,1
Miklu máli		72,9	3,1
Hvorki né		16,9	2,6
Litlu máli		10,2	2,1
Fjöldi svara	786	100,0	
Tóku afstöðu	786	99,0	
Tóku ekki afstöðu	8	1,0	
Fjöldi svarenda	794	100,0	
Meðaltal			3,9
Vikmörk ±			0,1

Meðaltal er reiknað með því að leggja saman margfeldi af vægi svars og fjölda sem velja það svar og deila upp í summuna með heildarfjölda svara. Í töflunni hér fyrir ofan reiknast meðaltal skv. eftirfarandi formúlu: [Mjög miklu máli (fj. x 5) + frekar miklu máli (fj. x 4) + hvorki né (fj. x 3) + frekar litlu máli (fj. x 2) + mjög litlu máli (fj. x 1)] / Heildarfjöldi svara.

Meðaltalið tekur gildi á kvarðanum 1 til 5.

Staðalfrávik er algengur mælikvarði á dreifingu svara í kringum meðaltal. Það segir til um hversu lík eða ólík svör þátttakenda við spurningu eru. Hátt staðalfrávik ber að túlka þannig að svör þátttakenda séu ólík en lágt staðalfrávik þannig að svörin séu lík.

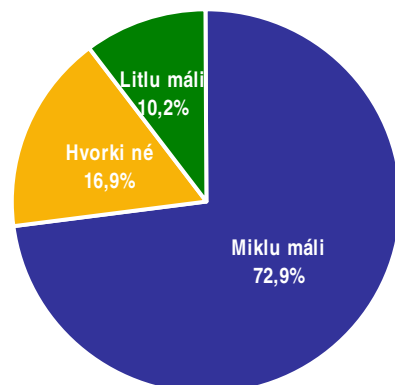
Töflur

Niðurstöður fyrir hverja spurningu eru settar fram í töflum og myndum. Hver spurning er efst á hverri blaðsíðu og nafnið á því sem hún á að mæla er sett fyrir ofan hverja töflu. Í töflunni er hægt að sjá svör þátttakenda og hve margir þeirra tóku ekki afstöðu til þessarar spurningar eða voru ekki spurðir. Í töflunni hér til hliðar má sjá að rétt tæp 28% þátttakenda telja það sem spurt var um skipta mjög miklu máli og ríflega 45% frekar miklu. Ef teknir eru saman þeir sem segja þetta skipta „frekar miklu“ og „mjög miklu“ þá gefur það naumlega 73%.

Vikmörk

Til að geta áttað sig betur á niðurstöðum rannsókna er nauðsynlegt að skilja hvað vikmörk eru. Vikmörk eru reiknuð fyrir hverja hlutfallstölu og meðaltöl og ná jafn langt upp fyrir og niður fyrir töluna nema ef vikmörkin fara niður að 0% eða upp að 100%. Oftast er miðað við 95% vissu. Segja má með 95% vissu að niðurstaða sem fengin er úr rannsókn lægi innan þessara vikmarka ef allir í þýðinu væru spurðir. Dæmi: segja má með 95% vissu að hefðu allir í þýði verið spurðir, hefðu á bilinu 24,5% til 30,7% (27,6% +/- 3,1%) þeirra sagt að þetta skipti mjög miklu máli.

Í framhaldi af þessu er hægt að bera saman svarmöguleikana. Ef vikmörkin skarast ekki er munur á þeim marktækur. T.d. væri hægt að segja með 95% vissu að marktækt fleiri einstaklingar teldu það sem spurt var um skipta frekar miklu máli en mjög miklu máli.

Myndir

Í myndum er reynt að draga saman helstu niðurstöður þannig að auðvelt sé fyrir lesandann að átta sig á hvað sé markverðast hverju sinni. Ennfremur er oft gerð greining á hverri spurningu eftir öðrum greiningarbreytum í könnuninni. Má þar nefna kyn, aldur, búsetu, menntun og aðrar spurningar í sömu könnun. Hér fyrir neðan má sjá greiningu eftir kyni og aldri þátttakenda. Þar sést að ekki er munur á meðaltölum eftir kyni en hins vegar er munur eftir aldri þátttakenda. Hér skiptir það sem spurt var um þá sem eldri eru meira máli en þá sem yngri eru.

Greiningar

	Fjöldi	Mjög miklu	Frekar miklu	Í meðal-lagi	Frekar litlu	Mjög litlu	Meðaltal
Kyn							
Karlar	396	28,8%	43,7%	17,2%	7,1%	3,3%	3,9
Konur	390	26,4%	46,9%	16,7%	8,5%	1,5%	3,9
Aldur *							
16-24 ára	166	22,1%	44,8%	16,3%	12,8%	4,0%	3,7
25-34 ára	159	22,6%	42,8%	16,4%	13,8%	4,4%	3,7
35-44 ára	164	25,0%	42,1%	24,4%	7,3%	1,2%	3,8
45-54 ára	136	30,1%	47,8%	15,4%	5,1%	1,5%	4,0
55-75 ára	161	32,3%	48,4%	11,8%	4,3%	3,1%	4,0

* Marktækur munur á meðaltölum hópa

Marktekt

Algengur misskilningur er að ef niðurstaða tölfræðiprófs er ekki tölfræðilega marktæk þá sé ekkert að marka þá niðurstöðu. Það er rangt, því eina merking tölfræðilegrar marktæktar felst í því hvort hægt sé að alhæfa mun í úrtaki yfir á þýði.

Við úrvinnslu á niðurstöðum eru alla jafna notuð tölfræðipróf sem greina hvort munur á tilteknum hópum sé tölfræðilega marktækur eða ekki. Í flestum tilfellum er einhver munur á öllum hópum sem athugaðir eru. Þar sem einungis er verið að vinna með úrtök eru marktæktarpróf notuð til að meta hvort hægt sé að staðhæfa hvort einhver munur sé einnig í því þýði sem úrtakið var dregið úr (dæmi um þýði: Allir Íslendingar á aldrinum 18-69 ára). Ef niðurstaða er ekki tölfræðilega marktæk er ekki hægt að staðhæfa að einhver munur sé á tilteknum hópum í þýði þrátt fyrir að munur sé á þeim í úrtakinu. Ef niðurstaða er tölfræðilega marktæk má álykta sem svo að munur sé á þessum hópum í þýðinu.